

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 4887/19.08.2025

AVIZ

**referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului
pentru instituirea unor măsuri în domeniul gestionării investițiilor
finanțate din Planul național de redresare și reziliență și din
fonduri publice naționale**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru instituirea unor măsuri în domeniul gestionării investițiilor finanțate din Planul național de redresare și reziliență și din fonduri publice naționale*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 19.08.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

- prin adoptarea proiectului de act normativ se va suspenda atribuirea de contracte de prestări de servicii, de execuție de lucrări în cadrul reformelor și investițiilor finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență de către beneficiari sau structurile de

implementare și operatorii economici aflați în subordinea/coordonarea/sub autoritatea unei autorități publice centrale și locale;

- în Nota de fundamentare ce însoțește proiectul de act normativ nu se regăsește stadiul actual al implementării jaloanelor din Planul național de redresare și reziliență (PNRR);
- în ceea ce privește domeniul educației, pe Monitor PNRR identificăm o serie de jaloane în întârziere, altele aflate în situație de blocaj/ pericol, iar altele în curs de implementare;
- nu au fost identificate criterii clare cu privire la finanțarea în continuare a unor jaloane. Este necesar a fi menționat că, raportat la domeniul educației, există:
 - laboratoare inteligente achiziționate pentru unitățile de învățământ secundar și licee – 2025, în derulare/ implementare;
 - dezvoltarea resurselor educaționale deschise (materiale didactice) – 2025, în derulare/ implementare;
 - publicarea și implementarea unui plan de măsuri de reformare a guvernantei, inclusiv a programului de formare și îndrumare pentru manageri și inspectori – blocat/ în pericol;
 - finanțări pentru reabilitarea clădirilor unităților de învățământ preuniversitar, care sunt deja demarate, elevii fiind relocați în acest scop.
- totodată, prin măsurile propuse se vor bloca cele mai multe proiecte de dezvoltare a rețelelor de autostrăzi și drumuri expres, dar și proiecte de modernizare a comunităților locale prin realizarea de investiții în infrastructura locală, drumuri județene și locale, infrastructura de apă și canalizare, stații de epurare a apei, extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale etc., prin care se putea asigura accesul la servicii esențiale al întregii populații, creșterea calității vieții și evitarea riscului de depopulare în comunitățile subdezvoltate, precum și creșterea coeziunii teritoriale prin echiparea unităților administrativ-teritoriale cu dotări tehnico-edilitare și de acces la căile de comunicație, îmbunătățirea atât a condițiilor de viață, cât și a standardelor de muncă pentru toți locuitorii României, a zonelor rurale, a serviciilor oferite de autoritățile publice locale și a instituțiilor subordonate acestora;
- prin suspendarea lucrărilor deja începute la diferite obiective de importanță națională sau locală, dar și prin suspendarea atribuirii unor contracte de prestări de servicii, de execuție de lucrări în cadrul reformelor și investițiilor finanțate prin PNRR de către beneficiari sau structurile de implementare și operatorii economici aflați în subordinea/coordonarea/ sub autoritatea unei autorități publice centrale și locale, România nu va mai beneficia de alocări de fonduri în cadrul reformelor și investițiilor finanțate prin

PNRR până la aprobarea de către Comisia Europeană a Deciziei de modificare a Deciziei de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României modificată prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 5 decembrie 2023, a încheierii de angajamente legale de către beneficiarii instituții și autorități publice, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare și structurile de implementare, din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență așa cum sunt definiți în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 178/2022;

- de asemenea, măsurile propuse reprezintă o amenințarea critică pentru investiția vitală din PNRR (Componenta 12 – Sănătate, Investiția Specifică I1.5: *Cabinete de planificare familială*), în valoare totală de 10 milioane Euro, destinată modernizării și reformării serviciilor de planificare familială din România;
- investiția PNRR în cabinetele de planificare familială nu este doar o alocare bugetară; este punctul culminant al unor eforturi colaborative intense ce au implicat organizații ale societății civile precum Asociația SEXUL vs. BARZA, Asociația Română pentru Planificare Familială și Sănătate Reproductivă (APFSR), în parteneriat cu Ministerul Sănătății. Această inițiativă a fost dezvoltată cu meticulozitate pe baza unei cartografieri la nivel național a cabinetelor (2020), a unei analize de nevoi în mai multe județe (2021), consultări extinse cu profesioniști medicali și parteneri internaționali (ex.: Pro Familia Germania, Asociația Anti-SIDA ARAS România etc.), și un pachet de politici susținut de peste o duzină de organizații ale societății civile și asociații din domeniul sănătății;
- în pofida subfinanțării istorice și a închiderii multor cabinete (reducând rețeaua de la 242 în 1994 la 117 în prezent), ceea ce a dus la o stare precară a indicatorilor de sănătate reproductivă în România (ex.: cele mai ridicate rate de mortalitate maternă/infantilă și sarcini la adolescente din UE), această investiție PNRR a adus o șansă concretă de reînnoire. Investiția a fost concepută pentru a dota și/sau reabilita 119 cabinete de planificare familială. Aceasta include articole esențiale precum: analizoare „point of care” pentru infecții cu transmitere sexuală, microscopie cu lame pentru fungi, ecografe portabile cu sondă abdominală, frigider, echipamente IT, instrumentar medical, mese ginecologice, paturi de consultație, videoproiectoare, fond

de literatură de specialitate, seturi demonstrative, planșe și mulaje pentru educația pentru sănătate reproductivă;

- necesitatea și acceptarea largă a acestei investiții au fost subliniate de o rată remarcabilă de aplicare de 70%, cu 83 din cele 119 cabinete eligibile, depunând aplicații valide pentru finanțare până la termenul limită de 30 iunie 2023;
- proiectul de Ordonanța de urgență vizează în primul rând atenuarea unui *"risc fiscal sistemic, iminent și de o gravitate excepțională"*, generat de o *"supracontractare masivă"* a proiectelor PNRR. Cu toate acestea, măsurile sale generale pun în pericol direct investiția în planificarea familială prin:
 - suspendarea încheierii sau emiterii contractelor de finanțare, a angajamentelor legale și a atribuirii contractelor de servicii sau lucrări în cadrul PNRR până la aprobarea de către Comisia Europeană a deciziei revizuite a PNRR. Având în vedere că achiziția de echipamente pentru cabinetele de planificare familială este centralizată de către Ministerul Sănătății, măsurile instituite opresc sau întârzie direct procesul crucial de achiziție;
 - permiterea suspendării unilaterale a contractelor de finanțare existente pentru proiecte cu progres fizic scăzut (sub 30%), necesitând o aprobare guvernamentală specială pentru continuare. Societatea civilă și-a exprimat deja îngrijorarea că Ministerul Sănătății ar putea viza reducerea alocării planificate pentru echipamente din cauza acestor constrângeri bugetare;
- rețeaua națională de planificare familială și-a exprimat deja angajamentul deplin de a sprijini achizițiile și logistica dacă Ministerul Sănătății asigură diligența birocratică necesară pentru accesarea fondurilor. Acest lucru demonstrează o dorință proactivă de a depăși provocările și de a asigura succesul investiției, chiar și în cazul în care mecanismele centrale întâmpină dificultăți;
- având în vedere provocările severe de sănătate publică cu care se confruntă România în domeniul sănătății reproductive (cum ar fi ratele ridicate de mortalitate maternă, mortalitate infantilă și sarcini la adolescente în UE), implementarea integrală și rapidă a acestei investiții PNRR nu este doar de dorit, ci imperativă. Proiectul de act normativ, deși abordează preocupări fiscale mai largi, riscă să submineze ani de eforturi dedicate și să exacerbeze o situație de sănătate publică deja critică. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Ministerul Sănătății trebuie să asigure implementarea integrală a componentei de echipamente aprobată pentru toate cabinetele de planificare familială eligibile, așa cum a fost prevăzut inițial. Acest angajament este esențial pentru o reformă completă și cu impact a serviciilor de sănătate și drepturi reproductive în România;

- în legătură cu domeniul transporturilor, subliniem faptul că modernizarea celor 55 de locomotive și 139 de vagoane prevăzută prin PNRR pentru C.F.R. CĂLĂTORI se impune să continue, pentru că, teoretic, ar trebui să se poată finaliza în termenul stabilit, respectiv până în luna august 2026. În egală măsură, este necesară continuarea achiziției celor 256 de trenuri noi din cele 268 de trenuri care au fost prevăzute spre a fi achiziționate din fonduri europene (mai puțin cele 12 trenuri noi pe hidrogen, a căror achiziție nu se va finaliza pe actualul exercițiu financiar).

Președinte,
Sterică FUDULEA